

SÓLVEIG B. GUNNARSDÓTTIR

ÁVARP FORMANNS

Það var árið 2002 sem Samtök atvinnulífsins og Alþýðusamband Íslands stofnuðu Fræðslumiðstöð atvinnulífsins. Árið eftir var gerður samningur við mennta- og menningarmálaráðuneytið um verkefnið. Lög um framhaldsfræðslu voru samþykkt á Alþingi í lok mars árið 2010 og tóku þau gildi 1. október sama ár. Á árinu 2010 bættust BSRB, fjármálaráðuneytið og Samband íslenskra sveitarfélaga í hópinn og gerðust aðilar að Fræðslumiðstöð atvinnulífsins. Nýr fimm ára þjónustusamningur var undirritaður við mennta- og menningarmálaráðuneytið. Sá samningur rennur sitt skeið í lok þessa árs sem einnig er fimmta starfsár Fræðslumiðstöðvarinnar á grundvelli laga nr. 27/2010 um framhaldsfræðslu. Nýr þjónustusamningur við mennta- og menningarmálaráðuneytið er á lokastigi og rennir hann enn tryggari stoðum undir starfsemi Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins næstu fimm árin.

Í lok september sl. náðist nýr áfgangi þegar ný Menntamálastofnun veitti Námi fyrir verslunarfulltrúa vottun en það var fyrsta námsskráin sem fær vottun samkvæmt því kerfi sem nú gildir og lýst er í lögum um framhaldsfræðslu. Námskráin er einnig fyrsta námsskráin í framhaldsfræðslunni þar sem tenging við hæfniprep hefur verið vottuð og sú fyrsta sem unnin var samkvæmt nýju fræðsluhönnunarferli þar sem byggt er á hæfnigreiningu starfs með virkri þátttöku aðila úr atvinnulífinu.

Samstarf atvinnulífsins í framhaldsfræðslu er alltaf að eflast og þessari fimmtu grunnstoð menntakerfisins vex fiskur um hrygg.

En það er enn ærið verk óunnið. Hlutfall fullorðinna án framhaldsskólaprófs er hið fimmta hæsta á Íslandi ef miðað er við OECD ríkin og brottfall úr framhaldsskóla er hátt. Hins vegar er endurkomuhlutfall í fullorðinsfræðslu einnig hátt en um helmingur þeirra sem hætta námi á framhaldsskólaaldri skilar sér í fullorðinsfræðslu.

Í skýrslu sem Fræðslumiðstöðin gaf út í ágúst sl. um lærdóm af tilraunaverkefnum Menntun núna í Norðvesturkjördæmi og Menntun núna í Breiðholti kemur fram að margt gekk vel og annað síður eins og gengur. Það sem gekk illa í báðum verkefnum var viðurkenning á námi. Hið formlega skólakerfi, framhaldsskólinn og háskólar og framhaldsfræðslan ganga ekki í takt þegar kemur að viðurkenn-

ingu náms milli kerfa. Það er hins vegar afar mikilvægt að svo sé, að nám verði metið milli skólastiga og að raunfærnimat einstaklingsins geti nýst honum til áframhaldandi menntunar hvort sem er í framhaldsfræðslu eða á öðrum skólastigum. Í hvítbók um umbætur í menntun er einnig bent á nauðsyn þess að samræma starf fræðsluaðila þannig að nám í einu kerfi sé metið að verðleikum í öðru.

Framhaldsfræðsla hefur sýnt að hún er nauðsynlegur hluti menntakerfisins. Í atvinnulífinu býr mikill auður, hjá starfsmönnum liggur gríðarleg þekking og færni sem ekki hefur verið metin og viðurkennd með formlegum hætti. Þar eru því mikil sóknarfæri.

Því miður hægðist verulega á verkefni Fræðslumiðstöðvarinnar um þróun raunfærnimats til að efla starfshæfni fullorðinna með litla formlega menntun þegar Evrópusambandið sagði samningi um það upp í ársbyrjun 2014. Umboðsmaður Evrópusambandsins gaf út afdráttarlaust álit í sumar þar sem hann komst að þeirri niðurstöðu að uppsögn Evrópusambandsins væri ólöglegt. Þrátt fyrir þá niðurstöðu hefur Evrópusambandið ekki breytt afstöðu sinni. Fræðslumiðstöðin hefur ákveðið að láta reyna á lögmæti uppsagnarinnar fyrir dómstólum í Belgíu.

Aðferðarfræðin við raunfærnimatið, sem mótuð var af Fræðslumiðstöðinni, varð hluti af reglugerð um framhaldsfræðslu árið 2011 en áfram þarf að tryggja gæði raunfærnimats og veita ráðgjöf til samstarfsaðila um framkvæmd þess, þó ekki verði hægt að ganga í það verkefni með sama afli eftir uppsögn samningsins við ESB.

Stöðugt verkefni Fræðslumiðstöðvarinnar er að finna nýjar leiðir til að ná til markhóps laga um framhaldsfræðslu, að skilgreina menntunarþarfir hópsins og efla og tryggja gæði fræðslustarfs og ráðgjafar.

Verkefni í framhaldsfræðslu eru ærin og tækifærin mörg. Það er einnig ljóst að aðeins ein leið er fær, leiðin fram á við.

Sólveig B. Gunnarsdóttir